

FOAIE

пентрѣ

МІШТЕ, ШІМЪ ШІ ЛІТЕРАТУРЪ.

№. 21.

Luni, 24. Maiu.

1843.

ПЕНТРЪ ШІНКАІ ШІ КЛАІН.

Domnule Redactor! Дадатъ ла чеа дитѣѣ обшеаскъ кетаре а неамѣлѣ ротѣлескъ, de D. Александрѣ Гавра крѣскѣл професор дін Арад, ка съ дитѣлпине ажѣторѣл тревѣпчос дитрѣ тѣпѣрѣа хронічѣ Ротѣлпѣлор фѣкѣтъ de вестѣцѣѣ авторѣ Георгіе Шинкаї шѣ Самоїл Клаїн, пої ам фост чеї дитѣї, карѣї апрѣпшѣ de дорѣнѣъ а кѣпѣта ачест монѣмент націонал, нѣ пѣтаї кѣ неам авонат кѣ чеа маї маре драгосте, дар прѣп зрѣтаре ам фост шѣ сілѣторѣ кѣтре алѣї фрадѣ ротѣлпѣ, дндемѣлпдѣї de сѣѣ асеменат кѣ фанта поастрѣ, дпѣкѣт дѣпѣ шѣпѣа че авет, сѣлптем сігѣрѣ кѣ нѣ неам арѣтат невреднѣчѣ повѣлѣї кетѣрѣ че нѣ сѣ фѣкѣт, ка съ поатѣ гѣсѣ прѣлѣж чѣнева прѣп ачѣаста ане дѣвѣновѣцѣї кѣ нѣ шѣпѣм прѣдѣї лѣкрѣрѣлѣ de фолос.

Кѣ тоате ачѣстеа пої адѣсеа гѣлндѣпдѣне ла лѣвѣцѣтеа терѣменѣлѣї че Дѣшпѣаѣлѣї днѣї нѣне пентрѣ сѣвѣрѣшѣрѣа ачѣстѣї лѣкрѣ, vedem тѣ авѣї неѣтѣрѣдѣнѣт шѣ тотѣдеодатѣ не вѣне дп тѣпѣте проверѣл че зѣче „отѣл ка іарѣа шѣ зѣлеле лѣї ка флоарѣа кѣтѣпѣлѣї шѣ шѣл.“ карѣ апої дескѣорѣжѣндѣне de нестаторнѣчѣїа вѣдѣцѣї оѣменѣцѣї, че дн зѣї дп зѣї фѣрѣ не тѣлѣцѣї дн пої шѣ

астѣпѣтѣра хаосѣлѣї, рѣтѣпѣт фѣарте тѣлхѣцѣї кѣ нѣ vom пѣтеа ажѣрѣе ла кѣпетѣл ачѣстѣї терѣмен. Пентрѣ карѣ дѣпѣтѣоатѣ рѣгѣчѣнеа че іам фѣкѣт Длѣї едѣтор прѣп колектацѣї сѣї, вѣзлѣндѣїа неѣндѣвѣнѣкат de ал скѣрта, неам лѣсат шѣ пої дп воїа дѣтѣшпѣлрѣї. —

Лѣкрѣл дѣсѣ че акѣтп не сѣпѣтѣрѣ маї тѣлѣт, не лѣпѣгѣ сѣфлѣтеаска тѣлхѣпѣрѣ копрѣнѣсѣ маї сѣс, есте кѣ Длѣї пѣа врат а зрѣта нѣчѣ тѣкар паролѣї че аѣ дат пѣвѣїкѣлѣї, кѣ адекѣ ва дпчѣне лѣкрѣ ла 1. Іанѣварѣе, дпкѣт іатѣ астѣлѣї нѣшѣпѣм дп а 5леа лѣпѣ дн апѣл зрѣтѣтор, шѣ пої пѣам апѣкат а прѣїтѣї нѣлпѣ акѣтп нѣчѣ тѣкар дѣтѣїа сарчѣнѣ de зѣче коале, дп карѣ вреѣте крѣдем кѣ тѣлѣцѣї поате дн авонатѣї вор фѣї шѣ дпчѣтат дн вѣацѣ тѣлхѣцѣї не Длѣї кѣ нѣ іа дпвреднѣчѣїт — прѣп грѣвѣнѣчѣїе а vedea варѣпм дпчѣпѣтѣл ачѣцѣї лѣкрѣрѣї, ка съ фѣї пѣтѣт дѣче дпвѣкѣрѣтѣоарѣе вѣсте сѣлѣвѣїлор авторѣї не лѣтеа чеалѣлѣтѣ пентрѣ ачѣст лѣкрѣ de лѣдѣлѣ, кѣ фапта лор шѣїе а лѣї сѣ прѣдѣї de постерѣтате.

Шѣпѣм преа вѣне, кѣ Длѣї прѣпѣтрѣачѣастѣ дѣтѣрѣзѣере вреа а педѣпѣсѣї маї тѣлѣт перѣвѣдарѣа че аѣ авонатѣїї de аї vedea лѣкрѣ дат маї кѣрѣнд ла лѣмінѣлѣ, кѣчѣї гѣпѣарѣл а зѣче коале (пентрѣ орѣї кѣтѣ сѣлѣтѣ

de abonadi) nă kredem că oie pričina a-
tăteî zăvăvi, care din ce din ce descorb-
jază pe abonadi, vâzând că lăkră che
era hotărât a că căvărșî dătr'acest an,
se mînz prin zăvavă din чел viitor, dăkăt
pe face a crede că mă dătr'mplăndăse
acemenea piedici, poate capetă dă vor ve-
dea acei che vor avea porocire ca că tră-
iască peste zече шî чинчăsprezече anî!
O vîmare că totă dă contra pădejăii шî
plăvără che шî la făkăt Dăvi, pe care că
vede că nă pătăt a'ă adăche la dăndplăni-
re dăpă kăt a kvătat!

Acemenea, Dă редактор, ca niște abo-
nadi che căntem шî aî gazetii Dă, grăvîm
a te răga, ca că vînevoidi tot că acemenea
grăvă a'ă face kvăskăt fără ničî o păr-
tănire prin glasă foid che Dăvi ш'ă ales'o
de чел mă vî organ dătră dăncelăc că
lămea acăpra lăkrării Dămiscăle că adă-
dăre, bă dăca nă va grăvi a kvăvra a-
cheastă rea zăvavă, abonadii totă dătr'o
văire dă vor ziche vî vechă adăo, pentră-că
vor a trăvi liniididi fără ca vîerșile pe-
răvărșii căi tot nepăvărșăcă că zadărnăka
adăstare a lăkrăvă Dăcale.

Deocăvî, vâzând dă foae că Nr. 16
arătarea che face Dăvi despre dăfoidărea
vără mă leksikonă, grăvîm aî răspănde,
bă noi grăvîm mă de kvăvăndă că aчеле ziche
чері spre mă vînză dăncăpire că se adăve
dătrăvî tetradă din tot trăvă хроничii
шî că se dăndărcă abonadiilor la dărea
челii dătrăvî vîoșvăre, ca că le poată
slăvă de văvă deslăvăpire la тоатă vîma-
rea volămelor; iar nă dăpă kăt ziche la
dăncăcare vîoșvără, kvăvă atăvă, că adăogă
mă mălă grevătă de a екplăka o zичере
dă mă mălăte răndăvri.

Acemenea шî pentră форматă коа-
лелор ар oî mă vîne a că face dă октав,
foidă mă vîoș, mă fărșmăc шî mă delă-
кат, dăkăt dă patră, care ceatănz mă
mălă a kvărdi vîserăcheșii, che că din pe te-
trapoade, iar nă карте літерарă, care că
o poată părta pe dăvîne mă kvăvărindă
opi vnde va терде.

La acemenea văgră de ceatănz, de că va
vni, făkăt dătokmă, iar de nă, oie că pache,
kvăvă noi mă mălă năl vom căvără, чі
mă ales pe răvăm că ерте челе che fărăm
сіlăidi aî adăresa шî a că сілі că dăndpente-
ze neorăndăvelăle che pe măxneăcă, ca că
pătem oî fărădi шî prietini pentră totă
dăvna aî Dăvneală.

Фараді шî prietini Dă

Abonadii хроничеі Romăniilor, dă
Цара romăneăcă.

Авг. 1843. Маі 4. Ор. Бăквăрă.

Disertația acăpra călădătoaređ
răvă шî acăpra dănotăvără.

(Кавег.)

Дакă копăлă слав шî фарадă се поа-
те депрăнде că căлăдăтоареа рăче, că kăt
mă degравă c'ар депрăнде vî тăлпър, că
kvăt mă degравă vî бърват. Шî преkvăt
копăлă kvăvăгă căлăтате шî пăтере prin
ea, аша va kvăvăга шî тăлпърă, аша va
kvăvăга шî бърватă.

„Nămă căлăдăтоареа рăче, zиче Фер-
ро, есте dă старе că dăтоарăkvă пăтерă-
vără тăлпър, кареле леаă pierdăt prin пăр-
тăри десфăрпате, nămă prin trăvăca poate
ea că kvăvăде фокăл чел vesăl шî ацер

л дѣхлѣзі, кареле 'л vedem дитр'зи трѣп
жѣр ші сѣпѣтос. Німікъ нѣ рѣдікъ мін-
еле обосіте а зпѣі бѣрват че тѣпчеце
ѣ капѣл, ка скѣлдѣтоареа рѣче; нѣмаі а-
часта есте дн старе а'л скѣпа де воале-
е ачеле тірѣнігоаре, кареле се дѣкѣвѣз
л отѣ пріп тѣлтѣ шедере ші гѣндіре.“

Дарѣ ші ачїі дн ані адѣнкаді се пот
лепрінде кѣ скѣлдѣтоареа рѣче ші се пот
волосі пріп дитрѣвзінгареа еі. Пріп трѣп-
са зшѣрѣт сарчіна зіелор поастре, пріп
трѣпса кѣдїгѣт бѣтрѣпече лѣпці ші лі-
пїціте, пріп трѣпса пѣтем депѣрта дѣдепе-
віреа трѣпѣлзі, кредінчоаса товѣрашїцѣ а
бѣтрѣпечелор; кѣчї еа спрїжїнеце чїркѣ-
лаціа регѣлатѣ а сѣпцелзі, ші зтезелїле
трѣпѣлзі п'аѣ кѣнд сѣ се дѣкеце, п'аѣ
жѣнд сѣ се дѣвѣртошаскѣ, пріп каре а-
поталїі калеа віецеї пѣпѣмаї кѣ пі сѣ скѣр-
теазѣ, дар пі сѣ ші амѣрѣще.

Ѣп мїжлок че рѣменеце фада зпї
прѣпк ші щерце зѣрчїтѣрїле зпї тош-
вѣар*), ачел мїжлок дитрѣв, пѣтѣ-ва стрї-
ка ла партеа фетееаскѣ? Нічї одїнеоарѣ,
ші ачееа че неаѣ дѣвѣдат чїї маї марї
віндекѣторї а тѣтѣрор веакѣрїлор, о vedem
дн експерїенціе ші асѣзї, адекѣ кѣ пікѣ-
їрї нѣ есте аша де трѣвзїнцѣ скѣлдѣтоа-
реа рѣче, ка ла фїпца чеа слабѣ, ка ла
трѣпѣл чел рїнгаш ші граціос ал фетей-
лор. Кареле дїп кѣпоскѣтеле леакѣрї поате
сѣї деїе пѣтереа чеа статорнікъ, чеї есте
де неапѣратѣ трѣвзїнцѣ спре а се лѣпта
кѣ валѣрїле сексѣлзі еї, фѣрѣ сѣ о ово-
еаскѣ?

Кѣ дрептѣл зіче Ферро: „Спре а ферї

ші а скѣпа де атѣта заїфлїк шї де атѣте
воале, ла кѣте есте фетееа сѣпѣсѣ, п'а-
вем маї бѣп мїжлок декѣт скѣлдѣтоарѣа
рѣче. — Пріп трѣпса поате фетееа фї,
фечоарѣ веселѣ шї маїкѣ ферїчїтѣ.“

Асѣпра зпї адевѣр кѣпоскѣт де тоате
неатѣрїле дѣсепнате а тѣтѣрор веакѣрїлор,
ші мѣртѣрїсїт де чїї маї вестїці віндекѣ-
торї а тѣтѣрор времїлор, нѣ есте ертат а
маї лѣпці ворѣа.

Воїм дечї а дѣтѣрї трѣпѣл шї а'л цїне
сѣпѣтос, воїм а дѣделѣнга віаца поастрѣ
ші а о фаче зшоарѣ шї плѣвѣтѣ, воїм
а не апѣра де молїнеѣрї, сѣ не скѣлдѣт
адеце орї дн апѣ рѣче. Нѣмаї атѣчѣа
вор мїсї дїнтре пої ревматїсѣл, дѣрерїае
ла чїолап шї дѣкїетѣрї, істерїкалеле, фрї-
гѣрїле, трѣпзїї шї дамлалїле, воале че дїп
зі дн зі се дѣпѣлѣскѣ.

Де време че скѣлдѣтоареа рѣче нѣ-
маї дѣпѣ о дитрѣвзїнгареа потрївїтѣ, адѣче
фолосѣл помевїт, сѣ шї фїе ертат а ворѣї
чева шї

„асѣпра дитрѣвзїнцѣрї скѣлдѣтоарї рѣчї.“

Чеа маї дѣпѣ регѣлѣ, каре трѣвѣе сѣ
се пѣзеаскѣ де кѣтрѣ тоці че се скалдѣ
дн апѣ рѣче есте, де а нѣ дитра дн скѣл-
дѣтоаре кѣ трѣпѣл остенїт.

Експерїенца пі аѣ арѣтат, кѣ трѣпѣл
поате сѣ фїе плїп де сѣдоаре, евр нѣ осте-
нїт, кѣнд дитрѣт дн апѣ рѣче.

Градѣл рѣчелї трѣвѣе сѣ фїе потрї-
вїт, атѣт кѣ депрїндереа персоанї, кѣт
ші кѣ констїтѣціа трѣпѣлзі.

Ла дитрареа дн скѣлдѣтоаре, нѣ тре-
вѣе сѣ зѣмѣлѣм дѣчет, чї рѣпече, кѣчї
тот трѣпѣл трѣвѣе сѣ сїнатѣ, пѣпѣмаї де
одатѣ, дар шї деопотрївѣ, імпресїа чеа
дїпѣтѣ а рѣчелї.

*) Чїне нѣ крече, четеаскѣ не Ферро, Флоїер,
Хан пѣ а.

Фіеце-каре съ шадъ дн апъ, пълъ че сімте къї віне фіорі сеаѣ фрїг.

Nici odată ce нъ не скълдѣм къ стомахъ плин, дар нічі къ стомахъ дешерт. Ча маї вѣпъ време де скълдат есте де дїмїнеацъ, зп час дѣпъ кафѣ. Дар шї къ вѣ час длаїнтеа месеї пѣтем съ не скълдѣм, дакъ нъ арде соареле прѣ таре. Де воеце чїнева съ се скалде дѣпъ масъ, потрїваскъ чел маї пѣцїн патрѣ часѣрї дѣнъче аѣ шлѣкат.

Къ кълтъ маї тѣлтъ мїшкаре пѣтем се фачем скълдѣндѣне, пѣмаї нъ къ мїшкаре сілнїкъ, къ атѣта маї фолосїтоаре ва сї пентрѣ пої скълдѣтоареа, пентрѣ ачєєа маї тѣлт фолос пѣтем траце скълдѣндѣне дн рѣврї, декълт скълдѣндѣне дн къзї.

Ашїждере шї черїѣа сенїн шї аерѣа кѣрат спорєск фолосѣа скълдѣтоареї.

Дѣпъ скълдѣтоаре шерцєцї трѣпѣа віне, дѣвракъте рѣпєде шї прїмѣлѣте пѣпъ че те аї дѣкѣлзлѣт віне, шї апої казѣцї одїхна. —

Am zic, къ дн фіеце-каре скълдѣтоаре рѣче трѣвѣе се фачем мїшкаре, дакъ воїн съ не днпѣртъшїм де фолосѣа еї дѣпїн; къчї прїн мїшкаре цїнем сѣпдєле дн кардєреа ачєа потрївїгъ, прїн карєа изтем днпєдека орї че стагнацїє шї орї че конгєстїє а лѣї. Прїн мїшкаре пѣнем шїзїнаї дн актївїтате, дї фачем вѣлжонї шї ле дѣм трѣвїнчюаса лор пѣтере, дєзвѣлїнд не лѣпгъ ачєсте шї кѣлѣбра трѣкѣнчюасъ пентрѣ дндєстѣларєа трѣнѣлѣї.

Ча маї прїїнчюасъ мїшкаре днтр'о скълдѣтоаре рѣче есте днотатѣл. Днотатѣл пѣпѣмаї къ не днпѣртъшїм де фолосѣрїє сѣс арѣтате; пѣпѣмаї къ скѣпѣм де арїка апєї че не есте дїн фіре датъ;

пѣпѣмаї къ не фолосїм де орї че скълдѣтоаре рѣче; пѣпѣмаї къ пѣтем съ не лѣпѣтѣм къ элементѣл чел грозав ал стрѣтошїлор, чї днпѣрїт тот одатъ шї трѣпѣл шїл фачем спрїнтєн шї вшор. Не лѣпгъ ачєсте ла днпѣтїмїлѣрї прїмєждїоасє пѣтем скѣпа, атѣт віаца поастрѣ, кълт шї віаца алтора.

Сѣлватїчїї, пацїїле варварє шї ачєлє чївїлїзатє а тѣтѣрор вѣакѣрїлор, аѣ кѣпоскѣт днсєпнѣтѣл фолос а днотатѣлї, пентрѣ карє сѣжршїт тїперєтѣл ачєлора шї астѣзї се арѣнкъ, къ прїмєждїа вієдєї, дн апє адѣнчї, дн карє пєвоєа ї сілєцє а днвѣда съ пѣтєаскъ; їарѣ пацїїле чївїлїзатє рѣдїкъ сколї де днотат, адєсє орї къ кєлтѣелї грєлє, дн карє тїперєтѣл днвєлор пѣрїцї, шї дн дєосєнїт останаѣ, днвѣацъ а днота, фѣрѣ врєо прїмєждїє.

Ла Романї ера о рѣшїне шї о дѣфѣпѣтѣ пентрѣ тодї ачєєа, карє нъ шїєа съ днотатє, шї днсїнїї не врєтєа молїчїєнєї, не врєтєа дн карєа фєрєдєїлє калдє сє гѣсєа дн тоатъ слава лор, днсїнїї атѣпчєа алєрга фієцєкарє дїн тїперї такар одатъ не апѣ, сѣшї арѣте дн апѣ Тїверѣлѣї воїнїчїа сѣ. Останаѣа Роман нѣ кѣтєза съ се пѣтєаскъ остана, пѣпѣ че нѣ ера дн старє де а днота тот къ атѣта воїнїчїє къ кълтъ спрїнтїпѣтатє пѣрта арта сѣ.

Днтр'о царѣ дн карєа фрїгѣрїє, трѣахна шї трѣнїзїї сѣлїт воалє ендємїчє; днтр'о царѣ дн карє ревматїсѣл шї дѣрєрїє ла чолѣп шї днкєстѣрї нѣ крѣцѣ нїчї сєкє, нїчї вѣрєстѣ, нїчї старє; днтр'о царѣ дн карє їстерїкалїлє дїн зї дн зї спорїнд стрѣнчїнѣ шї дартѣ сѣлѣтатєа ачєлѣї трѣпѣрїлїв шї фрѣтос, карєлє одїнеоарѣ аѣ фост дн старє а днвѣрѣжї окїї тѣтѣрор.

стреині.лор; дитрѣ о аша царѣ дитрев, пѣ с'ар кѣдеа, съ авем фередее де апѣ де рѣѣ ші извор, сінгѣр міжлок де а зшѣра воалеле пѣміте ші де а ле віндеа, ба дпкъ де а ле ші дезрѣдѣчина кѣ време дитре поі, маі въртос атѣпчаа, кѣнд цара ачааста се гѣсеце дпзестратѣ, пѣпѣмаі кѣ рѣхрї ші извоаре п.іне де съпѣтате, дар ші кѣ тоате міжлоачеле че сѣнт де тревѣнцѣ спре дпфінцареа зпор асемене інстїтѣте?

Фїецекаре ізвїторїѣ де оменїре тревѣ съ о дореаскѣ, ші фїецекаре патриот дпавѣцїт тревѣ пѣпѣмаі съ дндемне спре дпфїнцареа зпї асемене інстїтѣт, чї съ ші дпмеснеаскѣ дпфїнцареа лѣ; кѣчї ачест міжлок пѣмаі се гѣсеце спре кѣцїгареа съпѣтѣдеї, фрѣмседеї ші воїнічеї ачелеї, прїн каре одїнеоарѣ аѣ кѣцїгат пѣашл ромѣнск пѣме пѣмѣрїторїѣ!

Пентрѣ че зпеле пѣмаі дїн кокоане ші зпї пѣмаі дїн воерї съ кѣлѣтореаскѣ кѣ келѣеле ші стѣпахорї греле, съте де міле, спре ашї кѣцїга іаршї съпѣтатеа, одорѣл чел маі сѣшї ал оменїреї, ла зп сїмплз извор рѣче, кѣнд дерїшоара поастрѣ чеа шѣлт вїнекѣвалѣтатѣ нї дѣ дп дарѣ съте асемене извоаре?

Аѣ доарѣ кѣцїгѣ ана ла пѣтере, дакъ фїецекаре пѣхар дїне зѣте де леї? кѣцїгѣ еа ла енергіе, дакъ о вем департе де ізвїцїї поцпрї фїї, департе де ізвїтеле поастре рѣде ші прїетенї, дп міжлокѣл зпор оаменї стреїні де лїмба поастрѣ, стреїні де депрїндереа, стреїні де дорїнде ле поастре? Чеа маі мікѣ парте а сомелор че се варсе дїн партеа ветежіцілор прїн дерї стреїне, ацївїце пентрѣ рѣдікареа зпор фередее де апѣ рѣче, дп каре

не лѣлгѣ кѣцїва дпавѣцїї ар пѣтеа гѣдї шї мїї де серачї шї невоешї вїндекаре шї съпѣтате! Дпавѣцїтѣл, прїптр'акѣрѣ дпдемнѣ ші ацїсторїѣ с'ар дпфїнда асемене скѣлѣторї, с'ар ведеа фолосїт пѣпѣмаі кѣ кѣцїгареа съпѣтѣдеї сале, дар ші кѣ вѣкѣрїа ачаа тѣлѣтїтоаре де а прївї кѣм се дпдреапѣтѣ шї невоешѣл. Шї каре алт фолос поате фї маї дорїторїѣ декѣт ал съпѣтѣдеї? Кареа фапѣтѣ маї дѣлче ші тѣлѣтїтоаре декѣт ачѣеа, прїн кареа дпсъпѣтошѣт пе невоешїї пѣтїташї? Кареа рѣгѣмїнте се дпалѣтѣ маї зшор спре черїѣ, декѣт ачѣеа кареа есѣ дїн гѣра зпї серак вїндекат? Воѣ дп деосевї, кѣрора вї с'аѣ дпторс сѣшпа воастрѣ съпѣтате ла изворѣл чел рѣче а тѣлт вестїтѣлї сѣтеап, воѣ пѣ вѣ есте ертат а сѣцѣ ла асемене прїлеж!

ЛИТЕРАТѢРЪ.

Ла картеа тїтѣлатѣ „Доавѣчї шї патрѣ де оре але зпѣї фемеї сїмдївїле“ арѣтатѣ ла Nr. 19 афлѣм аалѣгратѣ зрѣшоареа

П р е ф а ц ѣ.

Орї чїне поате ведеа кѣ, традѣкѣнд ачаастѣ карте, кѣдетѣл теѣ пѣа фост атѣт а тѣвогѣдї пе ромѣнї кѣ зп романѣ маї шѣлт, кѣт а ле арѣта пѣпѣ ла че пѣнт отѣл тревѣе а фї рѣвѣдѣтор шї ертѣтор кїар кѣнд осѣндѣще; кѣ де шѣлте орї осѣндїтѣл те рїтѣ маї шѣлт дрептатеа лѣтеї декѣт осѣндїторѣл крѣдареа карнефїчелѣї, шї кѣ вїповатѣл, ла фѣрчї дпсѣшїї, еспїрѣ адецев зп сѣфлет пѣвїповат. Дп фелѣл ачѣста гѣ

сѣм ачѣ дн адевѣр о шаре лекціе саѣ о днтреагѣ филозофіе.

Дн алтѣ време маї тѣрзиѣ, (Dămnezeѣ маї щіе кѣнд) поате къ ла ачест къцет н'ар фѣ фост тревѣнгѣ д' о маї лѣнгѣ префацѣ декѣт де рѣндѣрїле де маї сѣс, саѣ поате нѣчѣ д'ачелеа; та акѣт, кѣнд пої Ромѣнїї паре къ н'ам авеа алтѣ тревѣвѣ декѣт сѣ пѣскочїт ла дїспѣте апѣрѣндѣ словеле нїї словнїреа лор; кѣнд не плаче а не лега де орї че фѣр' а щї а не да нї кѣкѣнтѣл, сокогїѣс де кѣвїнцѣ а зїче чева, кът се ва пѣтеа маї не скѣрт, че се агаѣце де лїмба поастрѣ.

Пентрѣ оаре-каре зїчерї лзате къ дрептѣла де моѣенїре дела мѣта поастрѣ латїна нїї ромѣнїте, пентрѣ оаре-каре ортографїе шчл., че ам днтревѣнгѣат аїчї не кът се vede, чїне щїе че нѣ нїї воїс азїї де ла ачѣї нѣвїторї де критїкѣ нїї зрѣторї де жѣдекатѣл ма респѣсѣл меѣ, нїї кѣвѣлтѣл пентрѣ че с'аѣ скрїе астоел, есте днвнїї паралелїстѣл D. Елїаде, днтре дїналектеле італїан нїї ромѣнѣ; ачел тресазр непрецѣвїл пентрѣ лїмба поастрѣ ал ачелїї вѣрѣват че дѣпѣ тот дрептѣл мерїтѣ нїї ва мерїта дн тот'азна етїма нїї чїнстїреа Ромѣнїлор, прекът Dămнеалїї а щїѣт фаче прогресѣл лїтератѣреї лор. Сѣ чїтїт, Дошпїлор, сѣ чїтїт къ лѣаре агапте ачел паралелїстїѣ, дѣкъ кїар сѣл стѣдїем нїї атѣнчї не вом фаче шѣлт маї дрепцї, нѣлт маї езнї дн прїнїнда ачѣаста: атѣнчї вом кѣпоаще къ ар фѣ нѣлт маї вїне а критїка нїї а не лега де зїчерїле че пої дншїне репѣтїт адесеа н' дн канчеларїїле поастре, прекът а шпїлїат, сѣсвандерїсеск, нїї вателе асемеа; атѣнчї не вом днтрева оаре авѣт, ам пої вре о невоїе а ле прїїмаї

дн лїмба поастрѣ? Шї де лѣ ам прїїмїт, черчетатѣ-лѣ ам, датѣ-лѣ ам чел пѣцїн карактерѣл еї: днтерѣкатѣ-лѣ ам дн вештѣпѣтѣл ромѣнеск? Вом vedeа къ пої зїчет нїї скрїт: етавлѣ, респектавлѣ шчл., нїї не вом днѣзра а ерта не чеї че зїк: а маїл, респектамаїл, нїї ї вом рекѣпоаще къ аѣ щїѣт а се гѣндї маї вїне декѣт пої. Тот къ ачест кѣвѣлт вом да лїмбаї нїї дрептѣла д'а зїче сїмцївїл, прецѣвївїл шчл., дрепт че'л аре ѣкѣк дела стрѣвнїї поцрї.

Кѣнд с'аѣ івїт ла пої челе дѣлтѣѣс фѣї але Курїерѣлїї ромѣнеск, днтр'о лїмбаї маї вѣпѣ, чева маї кѣрѣдїтѣ де мѣлгїмеа стрїїнїсїлїлор нїї карварїсїлїлор къ каре ера днцесатѣ, о, Doамне! днїї адѣк агапте, че шїроае де деспреѣ нїї де власѣете кѣрїса песте ачеле фѣї къ лїмбаїле къ тот дн гѣрїле поастре! ма, мѣлцѣмїтѣ черѣлїї, еле аѣ кѣрс, с'аѣ прѣвѣлїт дн авїсѣл ігноранцїї нїї ал ванїтѣдїї, нїї лїмба 'нїї а зрмат дрѣнїлї еї. Днчет, днчет ам днченѣт нїї пої, кїар агаїа карїї стрїгам днпрѣтїва еї, а не оїчнїї къ дѣпса; ам днченѣт а о ворѣї, а о скрїе нїї ѣкѣк нїї чева маї нѣлт: Ам днченѣт а зїче дн лок де пѣлїк, окѣп. шчл., пѣлїкарїсеск, окїзпарїсеск. . . ; нїї ашѣ, кѣнд некѣжїндѣне, кѣнд деснекъжїндѣне не лїмбаї нїї не реформаторїї еї, акѣт ам пѣскочїт о днтреваре не каре тот пої о гѣсїт днѣстѣл де серїоасѣ: „Дар че, зїчет, днвечї лїмба поастрѣ ва терѣе тот астоел скїѣмѣндѣсе нїї преѣкъндѣсе не фїе. каре зї?“ Ма гласѣл дрептѣдїї, каре есте гласѣл адевѣрѣлїї не респѣде: „Дар че! дѣсѣ-вїаѣ пої вредатѣ лѣнгѣ ачѣї реформаторїї, жертѣїт-агїї, дака нѣ дн аверїле, дн лѣфїле, дн кѣщїгѣрїле воастре, чел пѣцїн дн чѣасѣрїле воастре ѣн сїнгѣр мїнѣт

ка, дмпрезвнъ кз дъншиі, съ въ гъндиді, съ съ съфъгиді, кзм съ гръвдиді прогресъа лимбеі поастре? Афаръ дінтр'ачеаста, черчетат'аді воі лимбеле пъмъптъзлві, афлат'аді кънд, врезна че ар фі авт ачееаші соартъ кз лимба воастръ, че ар фі зъквт д'ачееаші боалъ, а дичепт а'ші вені дп фіре, доіспрезече ані ші маі пмаі зн ом де ажътор фостъ-ї-аъ оаре дндестві саъ пз? Фіді реквъноскъторі!“

Шні дінтре поі ші маі іскъсіді, ші маі кз дъх сжнтет іаръшіі фоарте пемълдъмиді кз лимба ші ортографіа поаъ, пентрѣ къвжптъ кз маі дпайнте дндатъ че шіа Ромъпъа а, в, шіа съ скріе ромъпеще, ші кіар стръпнъа п'авеа тревъпдъ де преа тълът време а о дпвъца; дар акзм атът аъ скімоносі'о, атът аъ дпповърат'о, дпкът гревъе поі дпшине съ мерцет ла даскъа, съ не батет капъа кз аніі, ші авіа съї пьтем да де къпътъѣ. Еі віне! ші еъ тъ дпвоеск ла ачееаста, ші еъ аніі дорі еъ гъсесек ачел фепомев де метод, прін каре съ дпвъдъ о лимъъ дп дбъ треі лъні, саъ дп дбъ треі зіле; та оаре дін тоате кърділе къте с'аъ скріе ші с'аъ традъс пълъ акзм дп лимба поастръ де маі тълдї вървадї іввіторі де лъмінъ, фі вор дбъ чел пьціп, каре съ аївъ дптокмаі ачееаші лимъъ, ачееаші ортографіе? Еъ тъ дпдоіеск фоарте; ші каре поате фі прічіна? каре алта декът кз авеаш тоді къте о лимъъ (ш; поате ѣккъ ле авет), та пз тоді о лимъъ; ші прін вртаре лимба ромъпескъ пз съ прівеа декът ка о проблемъ визаръ. Ші маі кз сеамъ, де вом къзта п' дп тоате пацііле челе лъмпанте, оаре гъсі вом поі зн сіпгър есетпъз съ фі есістат вр'одатъ зн сіпгър ом, каре съ фі ворыт ші скріе кз

перфекціе лимба са фъръ с' о фі стъдіат, фъръ съ фі трекът чел пьціп гръматіка еі, аша дъпъ кзм претіндем а фі поі тоді? тоате веакъріле трекъте арътатъ-нѣ аъ оаре о асеменеа мінъне? Съ стъдіъм, Домнілор, о маі репет, съ стъдіъм паралелістмъа D. Еліаде. Ва фі поате времеа ка съ лъсъм ла о парте діспъта ші критіка. Лепъдареа словелор ші дпвъръцішареа літерелор не ва дплесні зн пас маі тълът кътре лимба літераръ, ші не ва скъпа кз атът маі кърпнд де ачееа а авъзълъ'.

Ам маі аззіт не алдіі іар дінтре поі зїкънд: Че невоіе авет поі а ісгоні словеле? есте дестъа ка ідеіле съ не фіе взне ші че не пасъ де с'ар скріе ші кз слове кіпезеціі? Ма фіндкъ трактънд деспре словеші літере, пз не есте воръа декът тот'азпа де лимъъ, еъ воіъ дпдръсні а респънде кз ачееастъ іпценіоасъ септіндъ ті съ наре а кореспънде десъвършїт кз зн фел де проверъ че ам аззіт одатъ: „Че не тревъіеск о тіе де връжташі лъпгъ зн асеменеа пріетінъ?“ саъ маі віне: Че пагъвъ нѣ ар пьтеа адъче ръа дін афаръ не лъпгъ ръа дін пъвптръ!

Фіе-каре лимъъ, Домнілор аре дпсъшїреле ші карактеръа съъ ка ші оаменї. Кънд с'аъ інвентат літеріле, с'аъ хотържт дъпъ тревъпдцеле лимбеі. Нбъ атъта ръъ не фак піще слове че пз сжнт але поастре, че пъсе потрїескъ кз лимба поастръ, каре не таскъ ші не аскънде адевъръа літерар, каре пз не ласъ дін пръпчіе а къцета асъпра адевъръзлві воръелор, ка съ не депрїндем маі не вртъ а къцета деспре адевъръа жъдекъцілор; атът ръъ не пот фаче пъпастеа ачестор словеші ар фі фъквт Гречілор, кънд ар фі адоптат літеріле търчещї. Нічі

КЪИМЕЛЕ ші КЪКОШЪЛ.

о паціе пѣ с'а деценерат ка пої, съ претіпъзъ
а спріжіні ші а цінеа къ фалъ семпеле гроа-
сеї педивъдътѣрї, але варваріеї, ші ковеле
впеї торці дитреці ші а лімбеї ші а па-
ціеї. Нічі о паціе пѣ е маї прїбеагъ ші маї
фъръ дрептѣрї ка Евреї, ші къ тоате аче-
стеа еї аъ зїтат лімба пѣрїнцилор лор, дар
літерїле стръмошеці пѣ ле аъ пѣрѣсіт. Де
аъ дѣтерѣцішат зпїї лімба петцеаскъ, алції
спанїола, дпсѣ ші зпїї ші алції скріѣ пет-
цеде ші спанїоленде къ літерїле евраїче.
Ної дп цара поастръ, къ лімба поастръ,
къ ачаестъ лімбъ трансплантатъ ачі дп
сапъла Італїеї, съ дитревзїнцилм літере стръ-
не! каре не аратъ веакъл орвїеї, ал къдерїї
трекѣте, каре дпшї рѣд де фацъ де пої къ
пѣ цїм а не гънді, ші а дпчене! ш' апої
съ авет ші дпдоїта простїе съ кредет къ
не кълївѣтм лімба ші дѣхъл! Каре звкръ
авѣт а вреодатъ рѣсълтатѣ плѣкѣте саѣ сѣлр-
шїт вѣп, кънд аъ авѣт зп дпченѣт рѣѣ саѣ
топт? Крїтїкаці, Домнілор прїкопсеїці, не
Гречї де че пѣ скріѣ къ літере тѣрченїці, не
Індіенї де че пѣ скріѣ къ літерїле енглезеїці,
саѣ романе, къ веці грешї маї пѣцїн ші
дпайнтеа къвдптълѣ ші дпайнтеа адевърѣ-
лѣї, декѣт аці пѣкѣтѣї, кънд вѣ алергаці
гѣра аскпра ачелора че дпчен де зпде тре-
вѣе съ дпченѣт. Зїчеці маї віне: „Ної а-
ша ам апѣкат, ласѣ фїїї поцпрї съ апѣче
маї віне“ ші мѣлцѣтїдї ачелора че съ стръ-
дѣск ші гѣтеск калеа фїлор ші пенодїлор
Дѣтнеавоастръ.

Традѣлторѣл.

Дитр'о кѣрте стѣлжнеаскъ ла поезата де гѣне,
Спре а пѣзі де прѣдаре — фѣ легат зп харпїк
кѣне;

Каре прїп їнстїнкѣл съѣ орї ші че мїшкѣрї сімѣла.
— Ноантеа тоатъ пѣн' дп зїѣт лѣнгъ поезатъ матра-
Оаре кънд вѣзъ 'пайнтеї п' зп къком а се 'пгѣпѣа,
Дпкѣт нічі кеар кътареа ла дѣнѣл пѣшї арѣка,
Че къ фалъ воереаскъ токмаї не гад аъ звѣрат,
Фѣкѣнд лартъ дп арїне, къкѣрїѣл аъ кътат.
Кѣнеле пїлї де мѣнїе, дї зїсе: „Че те гъндеці,
Ковае петїкнїчїгъ, де агѣт тѣ те мѣндрешї?
Еѣ каре пѣзеск поезата де къ сеаръ пѣн' ла зорї.
Зѣѣ пѣ м'ан пѣндрї ка тіне, ватѣр се шїѣ к'оїѣ
съ торїѣ.“

„Тачї потае — жаврѣ — кѣне!“ Кѣкнїл стрїгъ
рѣстїт.

„Тѣ пѣ шїї къ чїне асфелї дпдрѣзїнїшї де аї ворбїт.“
Ш' апої дпгѣтѣмат дп непе, деспре повлече ворбѣ,
Къ е де неам дп векіте съ де donezї сѣрѣе;
Къ 'п капѣл съѣ ш' акѣт поартъ корѣпъ де дп-
пѣрат,

Каре креасгъ съ пѣмеде, де кънд еї саѣ дїстропат.
Дпсѣ, тот чїе де нїцъ, шї тот ч' аъ фост домнїторї,
Кѣтѣ одатъ пот се кадъ — дар маї дес сѣлп сзїторї.
Къ кеар ел дп mazїліе де тоцї е віне чїнстїт,
Шї де п'аъ асѣзї домнїе, повлече пѣ ш'аъ пїерѣѣт.
Кѣнеле азїнд ачесте, не къком с'аъ сѣлѣрат,
Ноантеа съ пѣ маї пѣзаскъ, не чїнсте а лѣї саѣ цѣрат.
Дечї дар еатъ потлогарѣл ноантеа віне ла поезатъ,
Дитрѣ, фѣрѣ ла гѣне, дар кѣнеле пѣ маї латрѣ:
Ла къкнїл ачел повѣл, дп віца че воїереаскъ.
Фѣрѣл ка шї не гѣне петрѣ съ пѣ кѣрѣеаскъ,
Фрїжїсѣ-дї гѣтѣл дп поезатъ шї 'л азѣрлї шїсѣ
гарт;

Къ е повїл, де неам таре, нічі декѣт п'аъ къѣтат.

— е.